

P6_TA-PROV(2006)0026

Čečenija po volitvah in civilna družba v Rusiji

Resolucija Evropskega parlamenta o Čečeniji po volitvah in civilni družbi v Rusiji

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Rusko federacijo na drugi strani, ki je začel veljati 1. decembra 1997¹,
 - ob upoštevanju cilja EU in Rusije za izvajanje štirih 'skupnih področij', kot je bilo dogovorjeno na vrhu EU-Rusija maja 2005,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2005 o odnosih med EU in Rusijo²,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2005 o človekovih pravicah v Rusiji in novi zakonodaji o nevladnih organizacijah³,
 - ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah ter njenih petih protokolov,
 - ob upoštevanju verodostojnih poročil ruskih in mednarodnih nevladnih organizacij o stalnih hudih kršitvah človekovih pravic v Čečeniji in sodb Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s primeri, povezanimi s Čečenijo,
 - ob upoštevanju člena 103(4) svojega Poslovnika,
- A. ker je predsedstvo Evropske unije pod vodstvom Združenega kraljestva dne 29. novembra 2005 pozdravilo parlamentarne volitve, izvedene v ruski republiki Čečeniji dne 27. novembra 2005, kot 'pomemben korak k širši zastopnosti pogledov čečenske družbe',
- B. ker je Komisija pojmovala kot 'spodbudno', da so te parlamentarne volitve - prve v osmih letih v Čečeniji - 'potekale brez večjega nasilja', vendar ni želela podati mnenja o poštenosti volitev,
- C. ker so aktivisti na področju človekovih pravic v odprtem pismu Evropski uniji, ki so ga podpisali ruska skupina za človekove pravice Memorial, Mednarodna helsinška federacija za človekove pravice, Društvo rusko-čečenskega prijateljstva in drugi, vključno z Mednarodno federacijo za človekove pravice s sedežem v Parizu, obtožili EU olepševanja stanja z optimistično oceno volitev s poudarkom, da 'ta ugotovitev ni le v nasprotju z zbranimi dokazi ruske in mednarodne skupnosti za človekove pravice, ... temveč tudi postavlja pod vprašaj zavezanost EU k varstvu človekovih pravic, demokraciji in pravni državi',

¹ UL L 327, 28.11.1997, str. 3.

² Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0207.

³ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0534.

- D. poudarja, da ruska skupina za človekove pravice Memorial postavlja pod vprašaj uradni podatek o 57% udeležbi na volitvah z ugovorom, da je bila udeležba precej manjša ter da je volitve spremljala vsesplošna goljufija in dejanja ustrahovanja,
- E. ker se hude kršitve človekovih pravic v obliki umorov, prisilnih izginotij, mučenja, zajetja talcev in samovoljna pridržanja še vedno dogajajo v Republiki Čečeniji in v nekaterih primerih tudi v sosednjih regijah severnega Kavkaza,
- F. ker je ruska vlada veliko svojih pristojnosti za protiteroristične operacije prenesla z zveznih ruskih oblasti na lokalne oblasti, da bi desetletni spor med Rusijo in Čečenijo usmerila v notranje čečenski spor, kar ima po nedavnem skupnem poročilu Helsinške federacije, Mednarodne federacije za človekove pravice, norveškega Helsinškega odbora in skupine za človekove pravice Memorial 'za posledico povečanje krutost vojskujočih se strani ter vseprisoten strah in negotovost civilistov',
- G. ker se vse večje število ugrabitev, primerov mučenja in samovoljnih pobojev v Čečeniji v zadnjih dveh letih pripisuje čečenskim paravojaškim silam,
- H. ker je veliko zlorab in kršitev človekovih pravic v Čečeniji pretežno nekaznovanih, kar ustvarja vzdušje nedotakljivosti, ki se preko Čečenije in Ingušetije širi v druge regije severnega Kavkaza, vključno s Severno Osetijo in nedavno v Kabardino-Balkarijo,
- I. ker se zadnja leta stanje demokracije v Rusiji še vedno slabša, zlasti zaradi vedno večjega vladnega nadzora glavnih televizijskih in radijskih postaj, širjenja samocenzure tiskanih medijev, zaprtja neodvisnih medijev, omejitev glede pravice do organiziranja javnih demonstracij, vse težjih okoliščin, v katerih delujejo nevladne organizacije, s primeri nadlegovanja aktivistov za človekove pravice in povečanega političnega nadzora nad sodstvom,
- J. poudarja, da doslej posvetovanje o človekovih pravicah med EU in Rusijo ni prineslo bistvenega napredka na tem področju, ki mora biti prednostna naloga v zvezi z odnosi med EU in Rusijo,
- K. ker je 20. decembra 2005 Evropsko sodišče za človekove pravice odločilo, da je pritožba zaradi izginotja Ruslana Alikhajjeva, nekdanjega predsednika pošteno izvoljenega parlamenta samooklicane čečenske republike Ičerije, dopustna; ker preiskava, ki jo je uvedlo čečensko državno tožilstvo, ni prinesla rezultatov; in ker je ruska vlada odklonila predati gradivo o kazenskem primeru Evropskemu sodišču za človekove pravice,
- L. ker je 6. decembra 2005 Komisija namenila 6 000 000 EUR pomoči žrtvam trenutne krize na območju severnega Kavkaza, sklep, s katerim bo celotna pomoč EU regiji za leto 2005 narasla na 26 300 000 EUR ter bo to peti največji program humanitarne operacije EU v svetu in posledično EU največji donator regije,
- M. ker sta 23. in 27. decembra 2005 nekoliko spremenjen zakon, ki omejuje dejavnosti nevladnih organizacij v Rusiji, odobrila oba doma parlamenta in ga mora samo še podpisati predsednik Putin, da prične veljati,

- N. ker v pismu ruskemu zunanjemu ministru Sergeju Lavrovu z dne 28. decembra 2005 nevladne organizacije, vključno z Memorialom, moskovsko Helsinško skupino in moskovskim Odborom za državljanske pravice, poudarjajo, da zakon glede vrste vprašanj nasprotuje mednarodnemu pravu, ruski ustavi, ruskemu civilnemu zakoniku in vrsti ruskih zakonov,
- O. ker je svoboda združevanja ena izmed temeljnih človekovih pravic in velikega pomena za demokratično družbo,
- P. ker je zelo zaskrbljen zaradi naraščanja rasnega nasilja v Rusiji,
- Q. ker se je 18. januarja 2006 nadaljevalo sojenje Stanislavu Dmitrijevskemu, obtoženemu, da je v svojem časopisu objavil poziv k miru v Čečeniji Aslana Mašadova in mu zato grozi pet let zapora,
1. ponovno poudarja svojo odločno obsodbo vseh terorističnih dejanj v Ruski federaciji in meni, da za teroristična dejanja ni nikakršnega opravičila;
 2. ostaja globoko zaskrbljen, da se Svet in Komisija nista odzvala na nenehne resne kršitve človekovih pravic v Republiki Čečeniji, kljub dejstvu, da se številne tovrstne kršitve še vedno dogajajo na obeh straneh v razmerah skoraj popolne odsotnosti kaznovanja;
 3. poziva Svet in Komisijo, naj se soočita s svojimi obveznostmi glede na resne probleme v zvezi s človekovimi pravicami v neposredni soseščini Evropske unije;
 4. poziva Svet in Komisijo, naj se dejavno vključita v preprečevanje nadaljnjih kršitev človekovih pravic in premagovanje razmer odsotnosti kaznovanja v Republiki Čečeniji ter da v odnosu do ruskih oblasti vztrajata pri sprejetju potrebnih ukrepov, s katerimi se v Republiki Čečeniji zagotovi polno spoštovanje pravic, zagotovljenih z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, ki jo je Rusija podpisala, in pri takojšnjem pregonu vseh odgovornih za te kršitve, ne glede na njihov položaj ali nacionalnost;
 5. obžaluje dejstvo, da je bila v času med pripravami na parlamentarne volitve v Čečeniji in med njihovo izvedbo zamujena priložnost za resnični politični in demokratični proces, ki bi vključeval vse dele čečenske družbe;
 6. ponovno potrjuje, da v celoti podpira ozemeljsko celovitost Ruske federacije, vendar poudarja, da spora v Čečeniji ni mogoče rešiti z vojaškimi sredstvi in poziva k začetku resničnega mirovnega procesa, usmerjenega v pogajanja za doseganje politične rešitve, ki temelji na dialogu med vsemi demokratičnimi elementi čečenske družbe;
 7. poziva ruske oblasti, naj odpravijo obstoječ položaj nekaznovanja z razpustitvijo paravojaških skupin, brzdanjem dejavnosti varnostnih sil in vzpostavitevijo polnega civilnega nadzora nad vojsko;
 8. poziva Svet in države članice, naj med svojimi političnimi srečanji, v zvezi z dialogom o človekovih pravicah in ob drugih srečanjih z Rusko federacijo dosledno izpostavljajo vprašanje Čečenije, da se temu območju zagotovi mednarodna pozornost in skrb;

9. poziva h krepitvi posvetovanja o človekovih pravicah med EU in Rusijo, da to postane bolj učinkovito, odprto za sodelovanje nevladnih organizacij, ko je to primerno, in usmerjeno v rezultate, z namenom krepitve tega elementa v novem Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, o katerem naj bi se v bližnji prihodnosti začela pogajanja;
10. poziva Svet in predsedstvo, naj si še dodatno prizadevata za podporo Rusiji pri iskanju mirne rešitve spora, vključno s ponudbo posredovanja EU; poudarja, da mora EU nastopiti enotno in vztrajati pri dogovorjenih stališčih glede skupne zunanje in varnostne politike do Rusije;
11. poziva rusko državno dumo, naj ustanovi preiskovalni odbor za preiskovanje neuspeha organov pregona v Republiki Čečeniji, da tisti, ki so zagrešili hude kršitve človekovih pravic, kot so jih zabeležile številne skupine za človekove pravice, za to odgovarjajo; ponovno opozarja, da je doslej le v redkih primerih prišlo do sojenja in da je bila večina postopkov prekinjenih, premeščenih ali opuščenih;
12. poudarja, da je treba dati poseben poudarek preiskovanju zločinov proti aktivistom na področju človekovih pravic, odvetnikom, tožilcem, sodnikom ter pritožnikom pred Evropskim sodiščem za človekove pravice in njihovim družinskim članom;
13. v tem kontekstu poziva ruske oblasti, naj obnovijo preiskavi in kazenska postopka proti general-majorjema Vladimirju Šamanovu in Jakovu Nedobitku, ki bi ju morali kazensko preganjati in v času trajanja preiskave začasno odstaviti z njihovih službenih dolžnosti, saj ju je Evropsko sodišče za človekove pravice prepoznalo kot odgovorna za neselektivno bombardiranje čečenskih civilistov v Katir-Jurtu februarja 2000;
14. države članice EU poziva, naj si v skladu z mednarodnim pravom in na osnovi obstoječih precedenčnih primerov ter ob soglasju Rusije prizadevajo za ustanovitev mešanega začasnega mednarodnega sodišča za Čečenijo za sojenje odgovornim za vojne zločine in zločine proti človeštvu, ki so bili storjeni v Republiki Čečeniji, če bo tam še naprej prevladovalo vzdušje nekaznovanja;
15. poziva ruske oblasti, naj ponovno preučijo zakon o terorizmu iz leta 1998 z namenom spoštovanja standardov Sveta Evrope, zlasti glede pristojnosti in odgovornosti oseb, ki izvajajo protiteroristične ukrepe;
16. poziva Komisijo, naj razišče, če je humanitarna pomoč za regijo severnega Kavkaza dejansko dosegla ljudi, ki jo potrebujejo, in oceni učinkovitost te pomoči;
17. izraža zaskrbljenost zaradi poročil o upravnem in sodnem nadlegovanju nekaterih nevladnih organizacij, ki delujejo v Čečeniji, kot del splošnejšega procesa ogrožanja svobode izražanja in združevanja v Ruski federaciji ter poziva ruske oblasti, naj zaustavijo to nadlegovanje;
18. poudarja, da bosta imela tako demokratični proces kot boj proti praksi nekaznovanja v Republiki Čečeniji koristi od delovanja močnih in neodvisnih

organizacij za človekove pravice, ter poziva Rusijo, naj neodvisnim medijem, mednarodnim in domačim humanitarnim organizacijam ter opazovalcem položaja na področju človekovih pravic omogoči neoviran dostop do Čečenije in kolikor je mogoče pripomore k zagotavljanju varnih delovnih pogojev zanje;

19. poziva k umiku vseh obtožb proti Stanislavu Dmitrijevskemu in poziva ruske oblasti, da spoštujejo svobodo tiska in novinarjev;
20. obžaluje, da je bil zakon, ki krepi nadzor vlade nad nevladnimi organizacijami v Rusiji, sprejet v obeh domovih parlamenta in se ni v celoti upoštevalo priporočil, ki jih je v svojem začasnem poročilu podal Svet Evrope; upa, da lahko predsednik Putin še pred podpisom zakona zagotovi, da bo ta popolnoma skladen s priporočili Sveta Evrope in jasno oblikovan tako, da bo preprečeval nadlegovanje aktivistov nevladnih organizacij v Rusiji;
21. s tem v zvezi poziva Svet in Komisijo, naj po svojih najboljših močeh podpreta razvoj in uveljavitev močne, živahne, neodvisne in pristne civilne družbe v Rusiji kot temeljnega in nepogrešljivega elementa delujoče demokracije;
22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, parlamentom in vladam držav članic, vladi in parlamentu Ruske federacije ter Svetu Evrope.